

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

lu, přesvědčil se o prospěchu žactva, isr. mládež pochválil a obdaroval 10 dětí obuví.

Krajský rb. okresu časl. Samuel Brod počil svou návštěvou školu 4. listopadu, vykonal s dětmi náboženskou zkoušku a vyslovil učitelí a ž. o. svoji nejvyšší spokojenost.

1839. Dne 5. září spatřili obyvatelé jeníkovští ve svém středu císařovnu matku Karolinu Augustu. Zavítala mezi 12. a 1. hodinou polední v průvodu nejvyššího hofmistra a generála jízdy Creneville a dvorní dámy hrab. Coudenhovové a svobodné paní z Ulefeldů do G. J., vracejíc se z Pilnice. Po dvouhodinném zdržení podělila chudé hojnou almužnou a odjela do Vídně.

Veliký příznivec školy naší, rytíř Bedřich Neupauer, navštívil školu naši opět 14. dubna 1840 a 24. března 1841 a vyslovil svoji spokojenost, obdarovav některé žáky.

K lepšímu poučení mládeže ohledně jedovatých rostlin zakoupila o. ž. 8 obrazů a zasklené je darovala škole, jakož i obraz Ferdinanda I.

K seznání, jak veliká byla nábož. o. ž. v r. 1841 u porovnání s jinými vyznáními, uvádím tabulku.

Tabulka o počtu obyvatelstva a jich náboženství 1841—1842.

Jméno	Počet domů	Počet obyvatelstva				Dohromady
		katol. vyzn.	augsb. vyzn.	helvet. vyzn.	Židů	
Colč. Jeníkov . . .	205	1591	2	—	613	2206
Kobylí Hlava . . .	39	260	11	—	—	271
Ráj u G. Jen . . .	39	271	5	—	15	291
Římovice	31	188	10	—	5	203
Stupárovice	28	171	18	2	3	194
Sirákovice	36	247	4	3	4	258
Kozohlody	39	237	3	—	15	255
Podmoky	74	435	29	9	4	477
Přibyslavice	47	288	1	18	12	319
Hostačov (zámek) . .	1	6	—	—	—	6
Celkem v původní kolatuře Colčova Jeníkova	539	3694	83	32	671	4480

Osady tyto jsou 1/2 až 1 1/4 hodiny vzdáleny od G. J.

R. 1842 nastalo nové rozdělení vikariátů v diecesi královéhradecké působením biskupa K. Hanla a dřívější žlebský vikariát přeměněn a pojmenován časlavským školním okresem.

V této době dala ž. o. jako patron školy upravit bvt učitelův k úplné jeho spokojenosti a 1842 celou školu vhodně upravila a byty pro učitelstvo zřídila.

1842. Dne 6. září zemř. vikář časlavského okresu Ant. Jeřábek, farář v Ronově, jenž školu naši mnohokrát navštívil, zkoušku s mládeží vykonal a nejvyšší spokojenost nad prospěchem vyslovil. Od r. 1832 až do r. 1842 školu navštěvoval a všechny úřední knihy i klasifikační protokoly podepsal. Účastností na pohřbu projevila ž. o. zemř. poslední poctu.

1843. Školu po jeho smrti visitoval 2. srpna nově ustanovený vikář časl. okresu P. Vincenc Krombholc, farář v Přelouči, t. č. v Ronově. Tento však brzy zemřel a vikářem ustanoven proslulý děkan G. J. Frant. Kroupa, biskupský notář, jenž dozor nad naší školou vykonával.

1844. Dne 24. června byl biskup Karel Hanl v G. J., ale žid. školu pro nával práce nemohl navštívit; přece potěšil děti naše tím, že je obdaroval obrázky.

R. 1845 a 1846 shnily brambory na polích a ceny obilí velice stouply: míra pšenice prodávala se za 20 zl. stříbra, žito za 18 zl. stříbra, ječmene za 15 zl., ova za 6 zl. stříbra, míra bramborů za 4 zl. stříbra.

R. 1847 byla nouze mezi lidem tak veliká, že konaly se sbírky ve prospěch ubohých, kteří z nouze i lebedou se živili. Šlechtné paní a dívky ochotně varily polévku na radnici v dubnu, květnu a červnu. Polévka rozdávala se až šestkrát v témni. Chudí z G. J. a z Ráje dostávali 120—130 porcí denně; porce byla 2 žejdlíky. Sbírkou podporovaly nejen rodiny křesť., ale i žid. z města. Vrchnost jeníkovská darovala k účelu tak šlechtnému potraviny a dříví.

1848. Dne 15. března udělil císař Ferdinand všem zemím mocnářství rakouského ústavu zemskou — konstituci. Lid prostý domníval se, že mu byla udělena svoboda ve všem jeho jednání. Domnělá svoboda zvrhla se v nenávisť, pro kterou mnozí lidé a hlavně Židé nebyli jisti ani jměním, ani životem, kdyby se nebyly vytvořily národní gardy čili obrany.

V G. J. vytvořila se taková národní garda, složená s počátku z křesť. a Židů a působili blahodárně proti živlům podvrhatným. Zakrátko však musili Židé z gardy vystoupiti pro výstřednosti, jichž se někteří dopouštěli.

Po vydání konstituce vymizely z oběhu všechny stříbrné peníze. Aby se drobný obchod mohl provozovati, vydaly i soukromé osoby směnky papírové na obnos šesti, desíti a 20 krejcarů. Za stříbrné dvacetníky platili Židé z G. J. až i jeden zlatý víd. čísla.

V r. 1849 byl vydán nový zákon obecní ze dne 17. března.

Dle tohoto zákona provedeny byly v r. 1850 obecní volby v G. J.

V témže r. provedeno nové rozdělení Čech na 7 krajů, a to: Pražský, budějovický, pardubský, jičínský, českobrodský, chebský a plzeňský. Každý z těchto krajů rozdělen byl na podkraje (hejtmanství). V Čechách bylo 7 krajů, 79 podkrajů a 210 okresů. Dle toho bylo 7 krajských vlád, 79 podkrajských úřadů a 210 okresních soudů.

Zavedením těchto úřadů přestaly všechny dosavadní úřady patrimoniální čili vrchnostenské.

Zákonem bylo stanoveno, kdo má právo volební a kdo může býti volen, jakož rozdělení voličů na sbory podle počtu obyvatelstva.

V G. J. byli voličové rozděleni na 3 sbory. Dne 24. srpna 1850 konala se první volba, kterou řídil podkrajský komisař Jan Gross za přítomnosti bývalých představených. První sbor zvolil do výboru Ignáce Luttnu, administrátora pošty a majitele 3/4 lánů pozemků, Václava Hereše, pekaře, Efraima Wéhle, žid. škol. dohlizitele a představeného. Isaka Krause, žid. ranhojiče. Ve II. sboru byli zvoleni: Fr. Ekšlagra, čtvrtláník, N. Kořínek, 1/4 láník, Jan Klusáček a Jiří Pochmann, 1/4 láníci.

Ve III. sboru byli zvoleni: Josef Novotný, děkan, Jan Suchánek, školní učitel, Fr. Lehký, hostinský, Adolf Dub, žid. doktor lékařství.

Dvanáct těchto výborů zvolilo všemi hlasy za představeného Ign. Luttnu, za prvního radního děkana Jos. Novotného, za druhého radního Frant. Ekšlagra.

Nově zvolené představenstvo odešlo do chrámu Páně, při čemž hrála hudba gardy jeníkovské. Po slavnostní řeči složil předepsanou přísahu do rukou děkanových nový purkmistr Ign. Luttna, první a druhý radní do rukou kaplana P. Hynka Vlacha.

Po Te Deum ubíralo se představenstvo na radnici, kdež členové představenstva složenou přísahu podepsali.